

Андрій МЕЛЕШКО

Монашество своїм корінням сягає перших століть християнства. Перші монахи були пустельниками, які вели самотній образ життя. Згодом зародилося спільнотне монашество, організатором якого вважається св. Пахомій Великий (†346 р.). Пустельники, які жили в пустині, не мали якогось особливого одягу. Коли виникли спільнотні монастирі, тоді з'явилася й потреба однорідного монашого одягу. Він є виразом внутрішнього життя монаха. Як виглядає монаший одяг, і що він символізує, ми пояснимо у цьому дописі.

Підрясник символізує добровільну вбогість, він є і ознакою благодаті та терпеливості у перенесенні всяких бід і труднощів. Носіння цього одягу нагадує монахам про потребу бути мертвими до всього земного.

Параман або аналав – це нараменник, зроблений зі шнурів або вузьких стрічок, перев'язаних навхрест. Колись він служив для зручності у праці. Для ченця він є знаком постійної готовності до будь-якого діла, старанням усіма силами виконати заповідь про працю, щоб пам'ятати про любе Христове ярмо (Мат.11, 29-30). Параман також символізує благодать, чистоту та досконалість: монах покликаний, загнуждавши, зв'язати усі похоті й бажання свого тіла.

Нагрудний хрест дається ченцеві, щоб він постійно пригадував важкі муки, приниження, опльовування, зганьблення, рани, бичування, розп'яття та смерть Господа нашого Ісуса Христа і намагатися, наскільки це можливо, наслідувати приклад Спасителя. Хрест є знаком приналежності до життя, смерті й воскресіння Христа.

Ряса є верхнім одягом. Спереду вона не зшита, защіпається на ґудзик лише вгорі та має широкі рукави. Символізує одяг веселощів і духовної радості у Христі, щоб долати печалі та неспокій, які походять від диявола, плоті і світу.

Шкіряний пояс даний, щоб умертвити тіло і відновити дух, здобути бадьорість і безпеку та зберегти заповіді Христові.

Мантія символізує ризу спасіння і броню правди, щоб перед світом представляти себе розп'ятим і бути мертвим на всяке погане діло, а перед Христом – завжди бути живим у всяких чеснотах. Мантія також пригадує, що не можна допускати, щоб у тілі залишалось хоча б щось від потягів попереднього життя.

Скуфія, клобук, куколь і камилавка – це різної форми покриття голови, які мають одну й ту ж саму символіку. Вони є нагадуванням, виявленням і запорукою збереження дитячої невинності та простоти. Св. Апостол Павло називає покриття голови «шоломом спасіння» (Еф. 6, 17).

Сандалі символізують готовність до благовіщення Євангельського миру.

Узагальнюючи, можемо сказати, що одяг монахів є надзвичайно простим, невибагливою, темного кольору, як одіж смирення, бідності та відречення від земних дібр, вигод і розкошів.

Андрій МЕЛЕШКО Монаший одяг//СЛОВО № 2 (62) 2015